

Tekmovalna disciplina westernskega jahanja, 2. del

Trail

Besedilo: Tamara Ferme, mag. inž. zoot / Foto: Peter Prosenc

V prejšnji reviji smo spoznali pravila discipline western horsemanship, tokrat pa si bomo pogledali, kako izgleda disciplina trail. Trail je disciplina, kjer konj in jahač premagujeta različne ovire, ki bi jih lahko – v nekoliko drugačni obliki – srečali tudi na terenski ježi.

Prehod preko kavalet na tleh, most v ozadju.

Beseda »trail« v angleščini pomeni pot skozi podeželje ali sled, ki jo nekaj pušča za seboj. V westernskem jahanju trail pomeni disciplino, v kateri je potrebno premagati različne ovire. V disciplini trail morata jahač in konj harmonično in sproščeno premagati ovire, ki so postavljene na progi, in tako pokazati, da nobena ovira, ki bi jima prekrizala pot v naravi, zanju ni pretežka.

Cilj discipline je oceniti konjev nastop in izvedbo premaganih ovir s poudarkom na obnašanju, odzivnosti konja in kvaliteti gibov. Zaželeno je premagovanje ovir s stilom in relativno hitro, v kolikor korektnost izvedbe zaradi tega ne trpi. Nagrajeno je delo konj, ki sami pokažejo zanimanje za premagovanje ovir, so sposobni sami najti svojo pot čez postavljen poligon, ko to ovire dovoljujejo, in se voljno odzivajo na jezdečeve namige pri težjih ovirah. Konj naj bo uravnotežen, z glavo in vratom v sproščeni, naravni drži. Vzorci morajo biti postavljeni tako, da preizkušajo jahačeve in konjeve sposobnosti. Vzorec mora biti objavljen najmanj eno uro pred štartom, običajno pa so dostopni na spletni strani SIQHA skupaj z razpisom tekme.

Oprema in izgled jahača in konja

Kot smo opisali že v prejšnji številki revije, mora biti oprema urejena in čista. Jahač je oblečen v dolge hlače – kavbojke, srajco (zgornji del z dolgimi rokavi in ovratnikom), nosi westernski klobuk in westernske škornje. Ostroge in chapsi so stvar izbire posameznika in niso obvezni. V vseh kategorijah je dovoljena uporaba čelade in zaščitnega jopiča, uporaba čelade je za mlajše od 18 let obvezna. Po lastni presoji lahko sodnik zaradi vremenskih razmer priredi pravila oblačenja.

Konji morajo biti opremljeni z westernskim sedlom in westernsko uzdo. Do petega leta starosti imajo

Kombinacija dveh ovir – nazaj v L in vrata.

Prehod preko dvignjenih kavalet.

lahko snaffle brzdo ali hakamore, konji od šestega leta starosti naprej pa morajo nositi kandaro (vzvodno brzdo) in biti jahani enoročno. Izjeme so razredi rookie in green, kjer je dovoljeno enoročno jahanje ne glede na uporabljeno brzdo ali starost konja, ter kategorija youth, kjer so tudi starejši konji lahko opremljeni s snaffle ali kandaro; če je uporabljena kandara, morajo biti jahani enoročno. Pri disciplini trail je dovoljeno zamenjati roko, če to zahteva premagovanje ovir. Kršenje tega pra-

vila pomeni avtomatsko diskvalifikacijo.

Različne zaščite nog (zvonci, bandaže, ščitniki) so pri trailu prepovedani. Zaščitni čevlji ne spadajo pod zaščitno opremo in so dovoljeni v vseh disciplinah.

Ocenjevanje nastopa

Nastop konja in jahača bo ocenjen glede na zmogljivost konja pri premagovanju ovir s poudarkom na obnašanju, odzivu na jahača in kakovosti gibanja. Nagrajeni bodo ko-

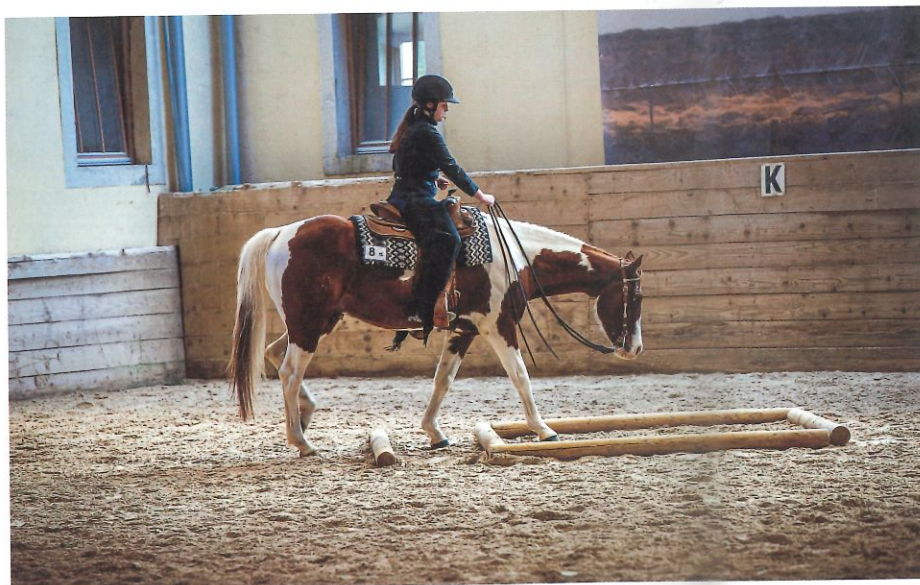
Vrata spadajo v sklop obveznih elementov.

nji, ki ovire premagujejo s slogom in razmeroma hitro, s pozitivnim izražanjem, minimalnimi dejstvi, zavzeto in natančno. Konje, ki izkazujejo pozornost do ovir in sposobnost lastne izbire poti skozi vzorec, se nagradi. Kazenske točke se dodelijo za vsako nepotrebno počasno približevanje ali premagovanje ovire ter za nepravilno ali prisiljeno držo pri premagovanju ovir. Vzorec mora biti zasnovan tako, da vsak konj pokaže korak, kas in galop. Izjema je kategorija youth, kjer je vzorec sestavljen le iz gibanja v koraku in kasu. Konj mora prikazati kakovostno gibanje med ovirami, kar prav tako vpliva na oceno. Biti mora uravnotežen, glavo in vrat mora nositi v sproščenem, naravnem položaju, pri čemer je teme malo nad linijo vihra. Glava ne sme biti pretirano upognjena, z nosom neprestano za vertikalo, ali pretirano iztegnjena z nosom naprej in vtisom upiranja.

Trail proga

Pri postavljanju proge je potrebno paziti, da se konj ne bo počutil ujetega ali bo izpadel zaradi pretežke ovire. Ovire morajo biti varne in trdne, da preprečimo možnost nezgod.

Zahtevnost proge je potrebo prilagoditi posameznim kategorijam. Razdalje med ovirami morajo biti prilagojene konjevi normalni dolžini korakov. Da lahko sodnik korektno oceni prikaz normalnega kasa, tako potrebuje vsaj 9 metrov in za galop vsaj 15 metrov. Sodnik pred začetkom prehodi progo in jo po potrebi popravi oziroma spremeni. Tekmovalna proga je sestavljena iz najmanj šestih ovir. Vsaj tri so iz seznama obveznih ovir, ostale tri pa so lahko iz seznama izbirnih ovir.

Kvadrat je lahko namenjen prečkanju ali pa se v njem izvede obrat.

Med obvezne ovire sodijo:

- Odpiranje, prehod, zapiranje vrat. Vrata morajo biti varna za konja in jezdeca.
 - Ježa čez najmanj štiri kavalete. Postavitve kavalet so lahko poljubne. Dvignjene kavalete v kasu in galopu v kategorijah rookie in green niso dovoljene. Dvignjene kavalete morajo biti čvrsto postavljeni v podstavke, da se ne kotalijo oziroma premikajo. Predpisani razmiki med kavaletami za korak so 40–60 cm, ovira je lahko dvignjena 30 cm, pri čemer mora biti razmik 55 cm, za kas 90–105 cm, dvignjena največ 20 cm, in za galop 180–210 cm, dvignjena največ 20 cm.
 - Ovira, ki se premaguje ritensko. Omejena je na 70 cm širine, če je dvignjena pa na 75 cm širine. Od tekmovalcev se ne sme zahtevati, da bi pri premagovanju ovire ritensko stopali čez fiksno oviro. Ovira nazaj je lahko oblikovana skozi in okoli vsaj treh markerjev ali nazaj skozi L, V, U, ravno ali podobno oblikovano oviro, ki ne sme biti dvignjena več kot 60 cm.
- Izbirne ovire** pa so lahko:
- Vodni prehod (jarek ali mali ribnik). Material ne sme biti spolzek in mora ostati suh v vseh kategorijah.
 - Vijugaste ovire v koraku in kasu. Razdalja znaša minimalno 1,8 metra pri kasu.

V vzorcu konji prikažejo korak, kas in galop.

- Prenašanje predmeta, ki bi ga lahko uporabili pri terenskem jahanju, iz enega konca tekmovališča na drugega.
- Ježa preko lesenega mostu. Most mora biti čvrst, varen in se prehaja samo v koraku.
- Oblačenje in slačenje dežnega plašča.
- Jemanje in vračanje stvari v poštni nabiralnik.
- Side pass – hoja postrani. Kavaleta je lahko dvignjena največ 30 cm.
- Ovira, sestavljena iz 4 kavalet, postavljenih v kvadrat.
- Kakršnakoli druga varna in premagljiva ovira, za katero se lahko v razumnih mejah pričakuje, da se pojavlja na terenskih ježah in jo sodnik odobri.
- Kombinacija dveh ali več navedenih ovir je sprejemljiva.

Nesprejemljive ovire so gume, živali, skrivališča, PVC cevi, razjahanje, skoki, zibajoči ali premikajoči most, škatla z vodo, ki vsebuje plavajoče ali premikajoče se predmete, ogenj/plameni, suhi led, gasilni aparat, hlodi

ali kavalete, ki se kotalijo, »ground tie« – vezanje konja na tla.

Potek tekmovanja in točkovanje

V disciplini trail vsak jahač tekmuje posamično. Glede na razpoložljiv prostor lahko ostali tekmovalci, ki nastopajo v isti kategoriji, na svoj nastop čakajo v določenem delu jahališča ali pred vhodom v jahališče. Vrstni red tekmovalcev je objavljen pred začetkom tekmovanja. Vsak tekmovalec se po končanem nastopu vrne na mesto, kjer čakajo ostali tekmovalci. V primeru podrte ali premaknjene ovire je le to potrebno popraviti pred nastopom naslednjega tekmovalca.

Izhodiščna ocena za točkovanje je 70 točk. Vsaka premagana ovira se oceni v razponu od +1 ½ do

-1 ½ in sicer pomeni -1 ½ ekstremno slabo, -1 zelo slabo, - ½ slabo, 0 korektno, + ½ dobro, +1 zelo dobro, +1 ½ odlično. Te ocene se dodeljujejo neodvisno od kazenskih točk in se prištejejo (odštejejo) izhodiščnim 70 točkam. S pol kazenske točke se točkuje vsak dotik ovire, za ostale napake (natančnejša razčlenitev je objavljena v Tekmovalnem pravilniku SIQHA) se lahko dodeli med 1 in 5 kazenskih točk, ob nepravilni uporabi tekmovalne opreme, napačnem premagovanju ovir, jezdenju izven tekmovališča ali tretjemu zaporednemu zavračanju ovire pa se tekmovalni par diskvalificira. Glede na resnost napake lahko sodnik dodeli kazenske točke tudi za previsoko/prenizko nošenje glave, za pretirano upogibanje/iztegovanje glave ali nosu in za pretirano odpiranje ust.

Za natančnejša pravila si pogledjte:

AQHA Rules and Regulations 2024

Tekmovalni pravilnik SIQHA 2024

v februarski reviji objavljen prispevek o disciplini western horsemanship